

TEATTERILAATIKKO

HAHMOJEN VALMISTUKSESTA

Päivi Vornanen

Teatterilaatikkohahmoja voit rakentaa monella eri tekniikalla ja monilla eri materiaaleilla – voit myös yhdistää eri tekniikoita ja materiaaleja. Ohessa on vinkkejä valmistusmenetelmistä.

Hahmoihin kiinnitetään liikuttelulanka ohuesta rautalangasta, jotta hahmoa on helppo käsitellä teatterilaatikkossa. Muista pyöryttää liikuttelulangan kiinnitettävä osa leveäksi, jotta lanka ei luiskahda irti hahmosta.

Valmistuksessa käytettyjen tuotteiden, kuten esim. paperimassan valmistusohjeita ja hankintapaikkoja löydät liitesivuilta.

Paperi, kartonki

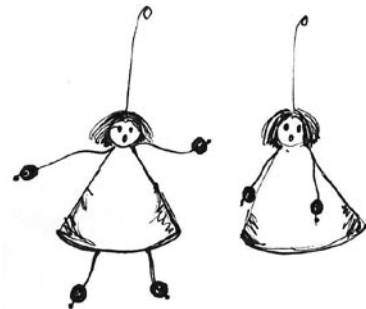
Piirretty hahmo

- piirrä ja maalaa hahmo edestä
- leikkaa hahmo ääriviivoja myöten irti
- kopioi hahmo paperille tai kartongille ja maalaa takaa
- leikkaa irti, liimaa hahmot vastakkain
- aseta liikuttelulangat kappaleiden väliin ennen liimausta
- voit lisätä alaosaan tuen, jolloin hahmo pysyy pystyssä

Kartiohahmo

- liimaa paperi tai kartonki kartioksi
- piirrä ja leikkaa kaksi pääkappaletta
- aseta kappaleiden väliin liikuttelulanka, liimaa kartioon
- tee kädet ja jalat esim. langasta ja helmistä
- pään voit tehdä myös massapallosta tai helmestä

Massat

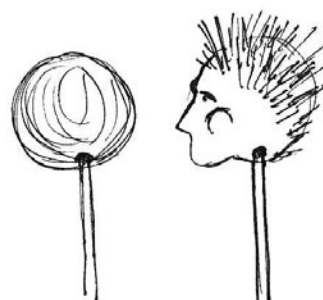
Erilaisista massoista saat muotoiltua pikkutarkkojakin hahmoja. Varaa reilusti aikaa muotoiluun, kuivattamiseen ja maalaamiseen. Kokeile joidenkin yksityiskohtien lisäämistä tuoreeseen massaan ennen kovettamista.

- Taikataikina; kovettuu uunissa.

- Fimo, Cernit tms.; kovettuvat uunissa. Ovat valmiiksi värillisiä. Lisätietoja liitesivuilla.

- Paperimassa: voit käyttää valmiita massapalloja esim. päänä tai yhdistää muotoiluun itse valmistettua paperimassaa. Tee paperimassasta hienoa, niin pienten hahmojen tekeminen onnistuu kuin savesta. Etuna se, että paperimassa kuivuu itsestään, ja tuotoksista tulee kestäviä.

Työt voit maalata vesi- tai peiteväreillä.

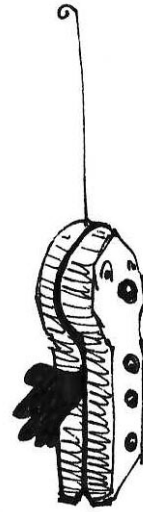
Styrox

- styroxia tulee talouksiin usein pakkausten pehmustemateriaalina sekä rakennuksilta eristyslevyjen hukkapaloina
- askarteluliikkeistä saat myös valmiita styrox-palloja ja -munia
- helppo työstää leikkaamalla joko koko hahmo tai osia (esim. pää)
- voit maalata akryyleilla tai peiteväreillä tai päällystää
- helppo kiinnittää osia työntämällä pehmeään hahmoon

Vaahtomuovi

Litteä hahmo

- maalaa hahmo vaahtomuoville akryyleilla ja leikkaa hahmo irti
- maalaa hahmolle selkäosa
- kiinnitä liikuttelulanka upottamalla
- tai jäljennä toinen kappale takaosaksi ja yhdistä kappaleet liimalla ja kiinnitä liikuttelulanka kappaleiden väliin.

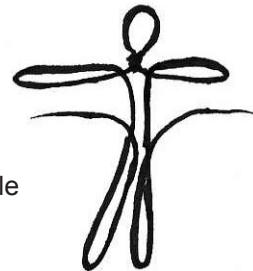
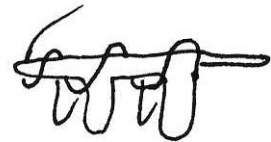
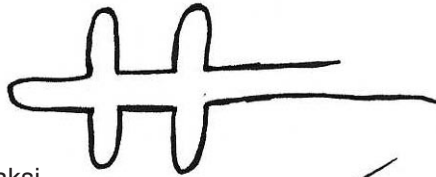

Pullea hahmo

- ota runsas pala vaahtomuovia ja kestäväää lankaa tai ohutta rautalankaa
- muotoile vaahtomuovista hahmosi kierittämällä lankaa tiukasti esim. kaulaksi, vyötäröksi
- jos vaahtomuovisi on ohutta, voit lisätä täytettä tai jos vaahtomuovi on paksua, voit muotoilla myös leikkaamalla saksilla
- maalaa tai päällystä hahmosi

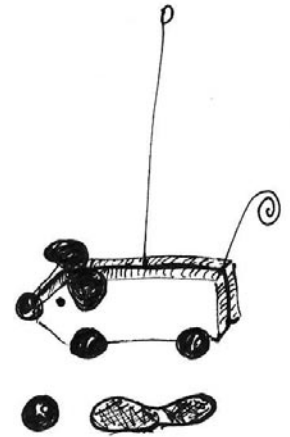
Rautalanka

- varaa helposti taivuteltavaa rautalankaa
- aloita taivuttamalla lanka kaksinkerroin silmukaksi, jolloin saat pään
- jatka käsistä tai eläimen etujaloista ja suorista vartaloksi
- pyöräytä lenkit jaloiksi tai eläimen takajaloiksi
- pyörittele loppulanka hahmon ympärille samalla muotoillen
- taivuttele kädet ja jalat/etu- ja takajalat sopivaan asentoon
- voit jättää hahmon kevyeksi rautalankaveistokseksi tai jatkaa pehmeällä sidontalangalla tai villalangalla hahmon muotojen hakemista tai päällystää rautalankarungon massalla tms.
- rautalankahahmoja voit pyöritellä myös esim. puuhelmen tai kiven ympärille
- käytä lisänä helmiä, nappeja yms.

Puu

- varaa valikoima erikokoisia puupalikoita, vaikkapa jäännöspaloja kouluilta
- tutki aluksi, sopisiko pala sellaisenaan hahmoksi tai esineeksi näytelmääsi
- tarvittaessa sahaa, vuole, hio reunoista terävät kohdat hiekkapaperilla
- maalaa ja tee tarvittavat lisäosat esim. nahkapaloista, huovasta, helmistä
- voit liittää kaksi samanlaista kappaletta vastakkain ja jättää liikuttelulangan ym. lisäosat kappaleiden väliin – naulaa, liimaa

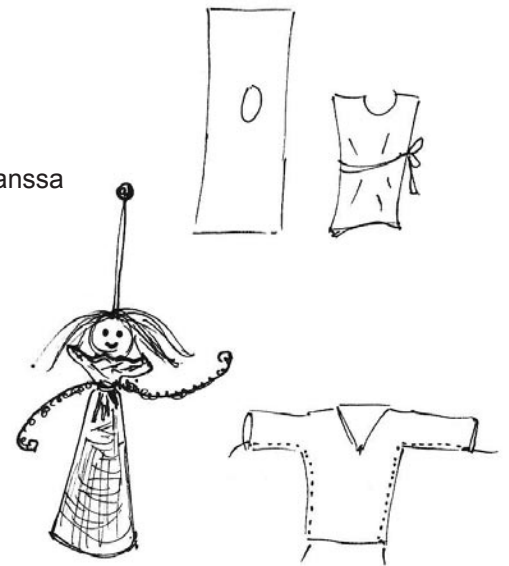
Kalvo, kontaktimuovi

- käytä vanhoja piirtoheitin- tai kopiokonekalvoja tai muita jäykkiä muoveja
- läpikuultavuus sopii keveiden hahmojen valmistukseen, kuten esim. linnut ja perhoset
- voit käyttää kuviointiin permanent-tusseja - mikäli käytät esim. vahaliitua, voi pinnan suojata tuhrintumiselta kontaktimuovilla
- voit liimata kalvosta leikatut siivet tulitikkuun, hammastikkuun tms. (leikkaa molemmat siivet yhdeksi kappaleeksi, niin kiinnittäminen on helppoa)

Kangas

- yhdistä kangasta muihin materiaaleihin vartaloksi tai vaatteeksi
- värjää tai maalaa kangasta – kylmävärjäys helppoa pientenkin kanssa
- solmi, ompele tai liimaa vaatteeseen somisteita
- piirrä helppoja yhden kappaleen kaavoja vaatteiksi
- ohuet tilkut laskeutuvat parhaiten pienten hahmojen yllä
- tukevasta kankaasta voit valmistaa rullaamalla helpon hahmon

- varaa suorakaiteen muotoinen tilkku
- pyöritä tilkku rullalle – voit käyttää apuna esim. pahviputkea
- solmi yläosasta rulla tiukasti kiinni (jätä pieni pujotteluaukko)
- lisää pää ja kädet kartionuken ohjeiden mukaisesti

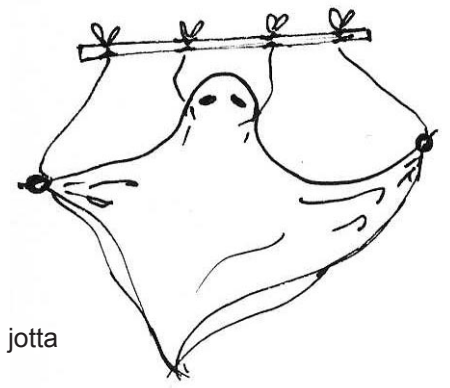

Marionetti

Marionettihahmoa liikutellaan muista hahmoista poiketen useasta ohuesta, langasta, jotka on solmittu yhteen tai useampaan keppiin. Aloittelevan on varminta valmistaa yhdestä kepeistä liikutteltava hahmo. Voit harjoitella marionetin liikuttelusta peilin edessä.

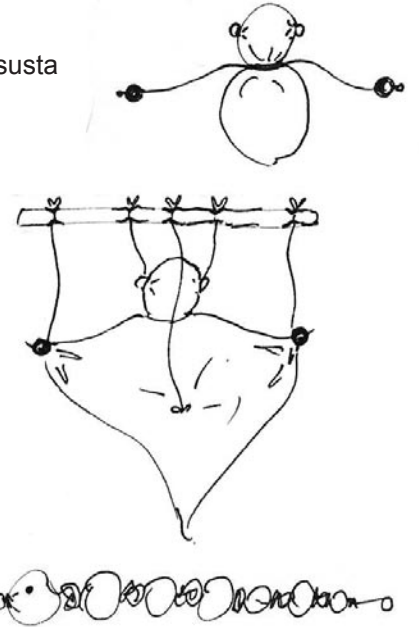
Helppo marionetti

- varaa neliön muotoinen kangastilkku, joka on ohutta, laskeutuvaa
- solmi tilkun sisälle keskiosaan helmi tms. pääksi
- pujota helmet kahteen vastakkaiseen tilkun kulmaan ja solmi päihin ohuet, vahvat langat – muista riittävä pituus (kädet)
- pujota vielä neulan avulla langat pään molemmin puolin (korvat)
- solmi kaikki neljä lankaa puukeppiin, johon voit kovertaa pienet urat liukusteiksi langoille
- liikuttele hahmoa kepin avulla ja siirtele lankojen pituuksia ja paikkoja, jotta löydät sopivan liikkeen hahmollesi
- voit lisätä hahmolle jalat yms. mielesi mukaan

Muodokkaampi marionetti

- valmista marionetin vartalo joustavasta materiaalista, esim. sukkahoususta
- laita täyte, solmi tiukasti pääksi (voit solmia korvan, nenän yms.)
- laita vartaloon täyte, lisää esim. riisiä pepun kohdalle painoksi, sulje
- valmista kädet ohuesta rautalangasta, kiepauta kaulan ympäri
- leikkaa vaate ohuesta, laskeutuvasta tilkusta, leikkaa päälle reikä (voit pujottaa vaatteen kaulaan saakka ennen alavartalon täyttämistä, niin reikä jää pieneksi)
- solmi liikuttelulangat kuten edellä, mutta lisää vielä viides lanka pepun kohdalle, niin saat hahmollesi enemmän liikuteltavuutta

Matoja, mustekaloja

- madon voit valmistaa vaikkapa sukkahousuun täyttämällä ja solmimalla tai pujottelemalla erikokoisia puuhelmiä paksuun nauhaan – kiinnitä liikuttelulangat neljään kohtaan matoa
- mustekalan voit valmistaa esim. leikkaamalla neulokseen suikaleita lonkeroiksi (helmiä päihin) ja kuromalla kaitaleen massapallon ympärille – liitä neljä liikuttelulankaa ristikkäin sidottuihin tikkuihin

Kierrätä:

- Unohda askarteluhuopa ja tee itse tukevaa huopamateriaalia: vanuta vanha villavaate pesukoneessa, saat leikattavaa, purkaantumaton materiaalia
- voit rakentaa hahmoja tai niiden osia
- voit käyttää neulahuovutuksessa pohjana
- Vanhat vaatteet (resorit, sukkahousut), langat, nauhat, jouhet, napit, helmet jne.
- Itse rakennetut hahmot voi pienillä muutoksilla työstää taas uuteen näytelmään.

Mieti aina ensin, voitko käyttää kierrätettävää materiaalia töissäsi.

Lainaa:

- Kierrevispilä, tiskiharja, pulloharja, siivilä, naru, köysi jne. ; sopivat hahmoiksi joko sellaisenaan tai hieman "tuunattuina".
- Tutki esineitä ja niiden liikkeitä. Varjokuvien kautta löydät uusia rooleja esineille. Kaikkea ei tarvitse rakentaa alusta alkaen - eikä kaiken tarvitse olla pysyvää.

